

[A. Chr. Andersen.]

har måttet erkendes, at denne udligning langtfra var tilstrækkelig og slet ikke egnet til at fordele byrderne jævnt ud over landet efter evnen til at bære byrderne.

Vel har refusionsordningerne haft og har stadig stor betydning, men det faktum, at den egenkommunale del af byrden altid vil komme til at tynde særlig hårdt på de svagt stillede kommuner, er ubestrideligt. Det er af den grund, der blev indført to nye kriterier for udligningen, nemlig skattegrundlagstilskud til amterne og areal/indbygger-tilskud til kommunerne. Samtidig blev en række refusionsprocenter nedsat, og den mellemkommunale udligning blev ophævet. Ved den lovgivning kom man et betydeligt skridt videre med hensyn til spørgsmålet om byrdefordelingen. Mens der før denne udligning kunne være en forskel i den kommunale beskatning som forholdet 1:3 fra de bedst stillede egne til de svagest stillede egne, så blev det dog ændret, så forholdet nu er som 1:2. Men det må erkendes, at heller ikke dette er tilfredsstillende; det blev allerede sagt i forbindelse med vedtagelsen af lovene, at disse regler kun skulle gælde i 2 år, hvorefter der påregnedes gennemført en endnu mere gennemgribende udligning.

Fra venstres side mente vi, at en mindre mellemreform var nødvendig, inden næste etape af byrdefordelingen gennemføres pr. 1. januar 1972, når den nye amtsindkomstskat skulle træde i kraft. Det er derfor for venstre en stor tilfredsstillelse, at dette lovforslag nu ligger på bordet, og vi kan give vores fulde tilslutning til det.

Da regeringen var enig i, at selv efter kommunesammenlægningerne, som jo nok kan give nogen udligning, idet der er blevet inkorporeret en del fattige kommuner i de nok så velhavende kommuner, er forskellen i skattebyrden fortsat alt for stor, besluttede man at fremsætte nærværende forslag om en ændring. Det er tanken, at denne ændring skal have virkning for året 1. april 1971 til 1. april 1972, således at den nugældende byrdefordeling kun får virkning for indeværende år. Når lovforslaget ønskes vedtaget i denne samling, er det, for at kommunerne kan tage hensyn til dets virkning ved budgetlægningen i sommer:

Det foreslås, at areal/indbygger-tilskuddet

erstattes med en udligning, der bygger på princippet om at lade de velstillede kommuner yde noget af deres velstand til de fattige kommuner. Sondringen mellem velstillede og fattige kommuner sker på den måde, at de kommuner, der har et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet, skal betale 25 pct. af deres overskydende beskatningsgrundlag, medens de kommuner, der har under gennemsnittet, skal modtage 35 pct. af det, de manglede i grundlaget. Forskellen på de 10 pct. tilskydes af staten, der herved anvender 96 mill. kr. af de 135 mill. kr., staten sparer ved ophævelsen af areal/indbygger-tilskuddet.

Det vil nok i en del kommuner i Jylland blive modtaget med nogen beklagelse, at areal/indbygger-tilskuddet bortfalder. Der vil her være ca. 28 kommuner, der vil få mindre i tilskud ved den ændrede udligning. 9 af disse vil dog ikke komme op på et skatteudskrivningsniveau på over 16 pct. og dermed ikke over det skatteniveau, der gælder i den pågældende egn, og en del vil også få tilskud som vanskeligt stillede kommuner.

Fordelen ved det foreslåede udligningssystem er bl. a., at der kan ske en relativt kraftig udligning ved forholdsvis begrænsede beløb, hvorved man samtidig med at nedsætte skatteudskrivningsniveauet i de dårligst stillede kommuner hæver niveauet i de bedst stillede. Ordningen er tilmed selvregulerende, idet det er kommunens beskatningsgrundlag sat i forhold til landsgennemsnittet, der bestemmer, om en kommune skal betale eller modtage, og udsvinget fra dette gennemsnit bestemmer også, hvor meget der skal betales eller modtages.

Selv efter kommunesammenlægningerne er beskatningsgrundlaget meget forskelligt. Af de nuværende 277 kommuner har ifølge bilag 1 88 kommuner under 8.000 kr., 135 ligger mellem 8.000 kr. og 12.000 kr., og 54 kommuner har over 12.000 kr. i beskatningsgrundlag pr. indbygger; 8 af kommunerne har endog over 21.000 kr. i gennemsnit.

Der sker ved gennemførelse af forslaget en væsentlig udligning, men stadig ikke helt; det er åbenbart vanskeligt med et enkelt kriterium at få en helt tilfredsstillende udligning.

Efter den nuværende ordning har ifølge